

Markkinakatsaus Euroopan peruna- alalta

Varhaisperunan tuottajatilaisuus

Antti Lavonen

26.2.2025

Maailman perunantuotanto

- Viime vuosikymmeninä Eurooppa on menettänyt asemaansa Aasialle
  - Suurimmat tuotantomaa Euroopassa ovat sotaa käyvät Ukraina ja Venäjä
- Maailman suurimmat tuotantomaa ovat väkimmäältään suurimmat Kiina ja Intia
- Afrikan perunantuotanto kasvaa, muttei väestömäärän kasvun suhteessa

Perunan tuotantoala maanosittain, FAO

ha

10 000 000

8 000 000

6 000 000

4 000 000

2 000 000

0

1995

2000

2005

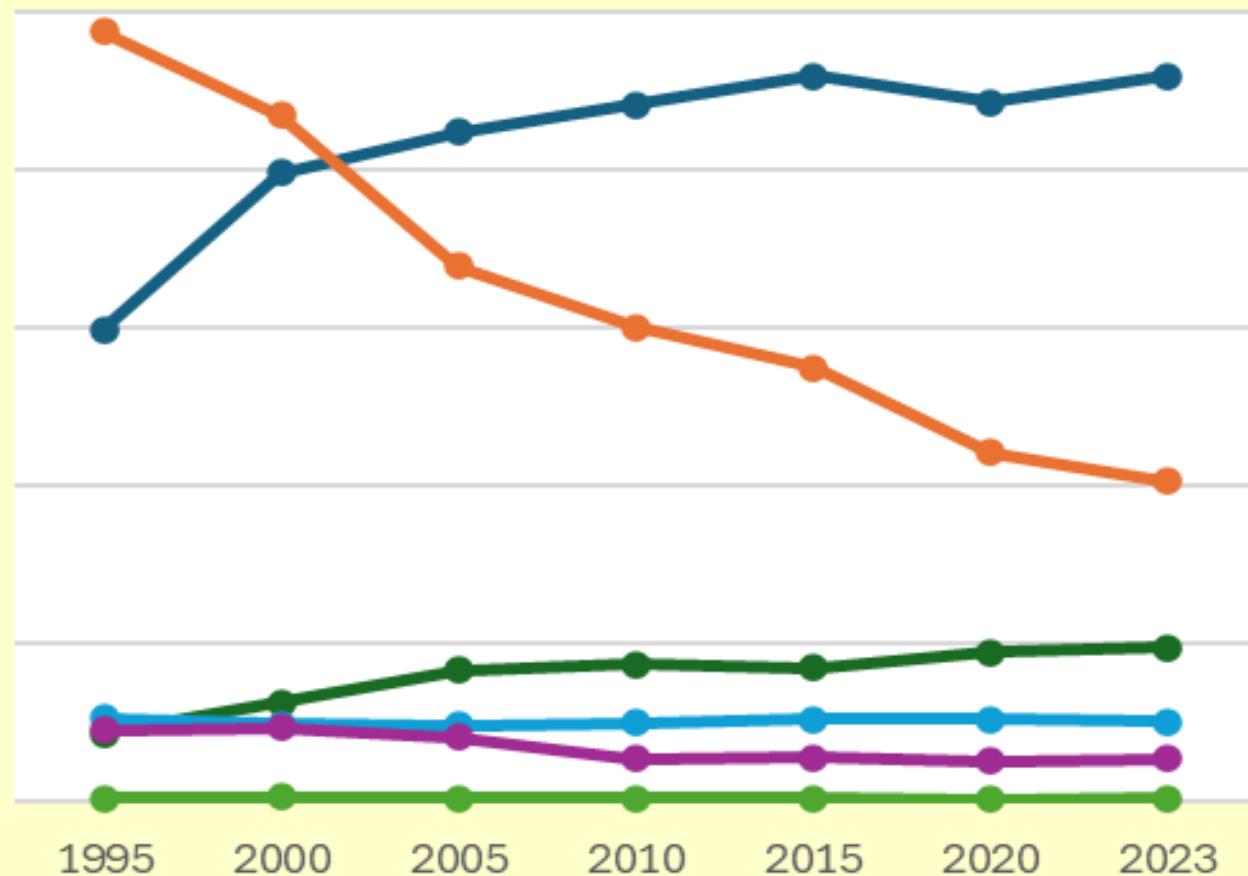
2010

2015

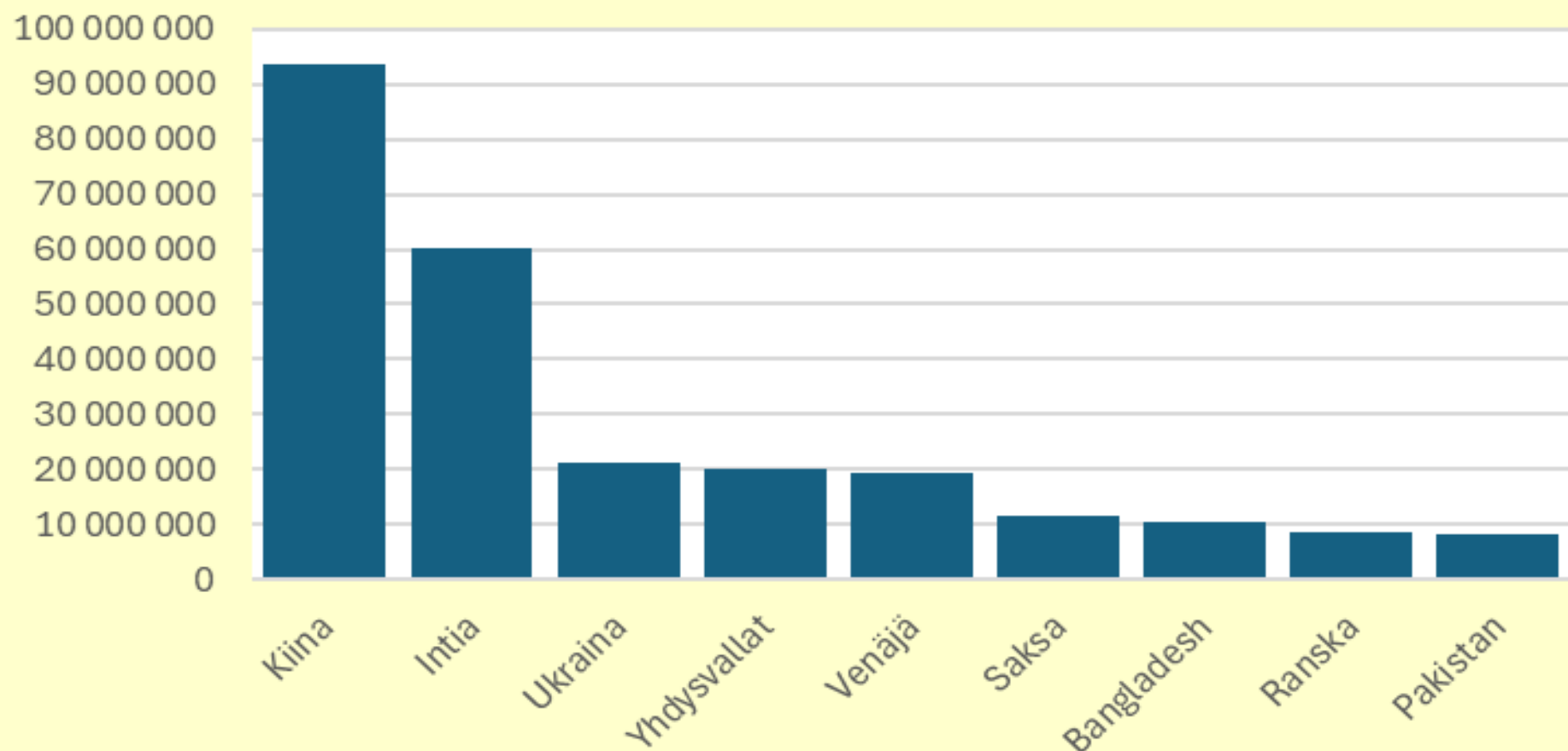
2020

2023

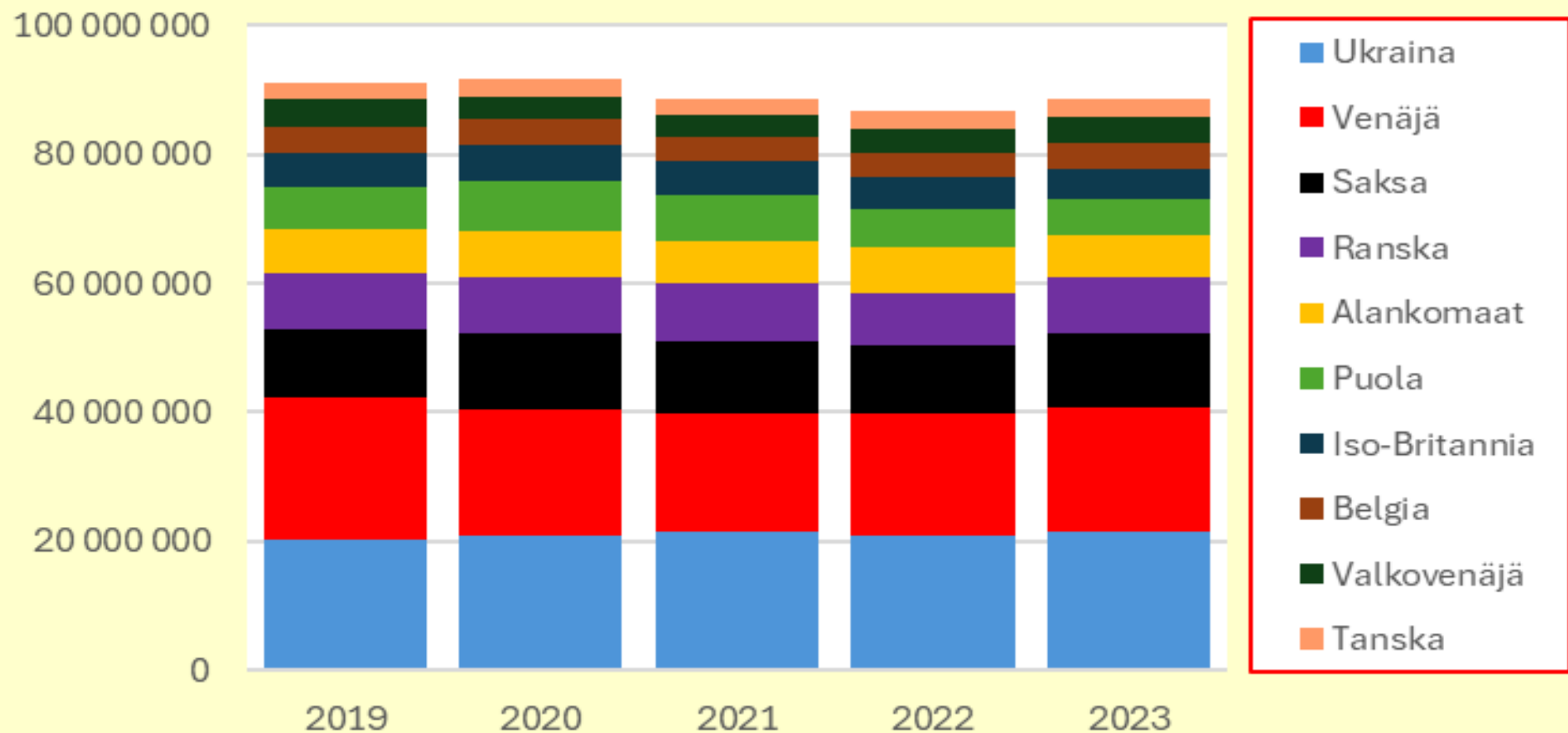
- Aasia
- Eurooppa
- Afriikka
- K- ja E-
Amerikka
- P-
Amerikka
- Oseania

Perunan suurimmat tuotantomaat, tonnia, FAO

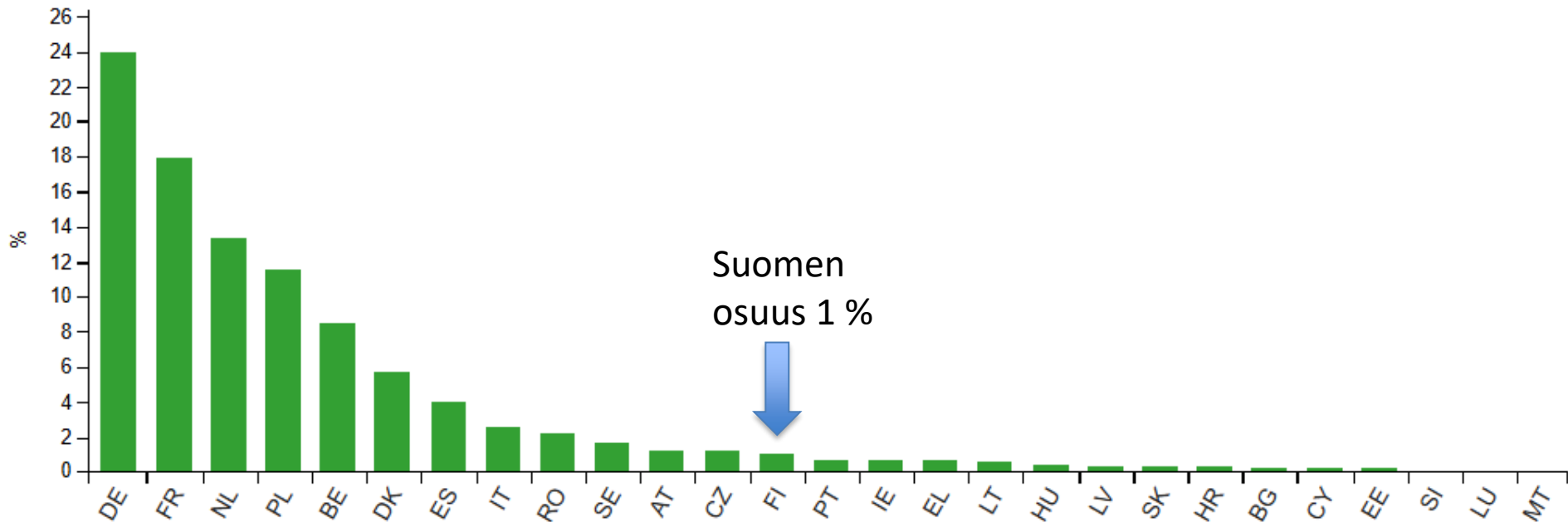
Perunan tuotantomäärät Euroopan maissa, t, FAO

Viisi suurta hallitsee EU:ssa

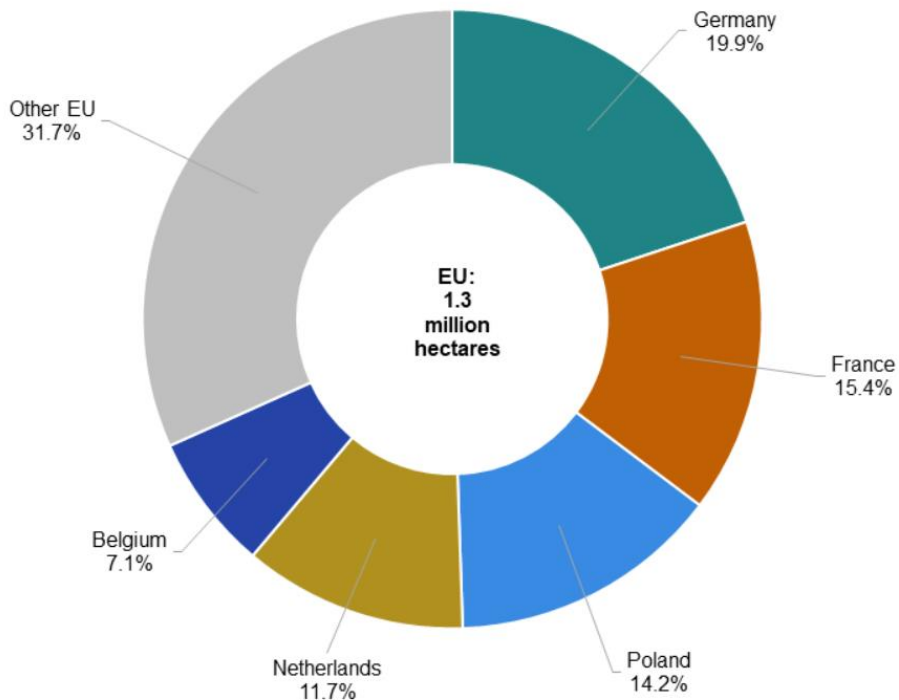
- EU:n suurimmat tuotantomaaat ovat Saksa, Ranska, Alankomaat, Puola ja Belgia
  - Suuret väkimäärät, perunaa suosiva ilmasto ja ruokakulttuuri, jatkojalostuksen keskittyminen, vientikanavat
  - Johtavia maita myös mm. koneiden tuotannossa
- Muualla EU:ssa tuotanto vähenee
- Iso-Britannia kääntynyt Brexitin myötä sisäänpäin

Perunantuotannon osuus EU-jäsenmaittain 2023

Perunan tuotantoalan jakauma 2023

Share of EU potato area
(%, 2023)

Intra-EU exports of potatoes, 2023

	Value				Volume			
	Seed potatoes	Early potatoes	Main crop potatoes	Starch potatoes	Seed potatoes	Early potatoes	Main crop potatoes	Starch potatoes
	€1 000				1 000 tonnes			
EU	423 637	238 755	2 247 529	82 248	799.4	463.4	7 459.8	317.3
Belgium	19 307	9 489	225 022	1 080	45.7	16.8	916.9	4.4
Bulgaria	:	0	619	:	:	0.0	1.9	:
Czechia	399	2 460	12 275	181	0.9	3.5	25.1	1.5
Denmark	12 698	13	22 488	52	20.1	0.0	74.7	0.2
Germany	34 831	8 659	487 078	14 740	61.0	16.3	1 966.5	92.5
Estonia	11	6	2 497	:	0.0	0.0	6.7	:
Ireland	:	:	19	:	:	:	0.0	:
Greece	85	7 259	11 207	23	0.1	13.2	27.3	0.0
Spain	7 122	72 234	112 250	1 048	13.2	132.5	228.7	1.7
France	45 398	29 948	787 782	47 604	98.2	92.2	2 321.2	176.5
Croatia	51	979	420	:	0.1	1.6	0.8	:
Italy	1 133	41 866	15 701	454	1.5	71.8	19.4	0.8
Cyprus	433	23 694	10 024	:	0.7	34.5	13.9	:
Latvia	28	958	5 159	2	0.1	1.7	14.7	0.0
Lithuania	61	27	3 049	48	0.1	0.0	8.8	0.3
Luxembourg	1 518	1 510	1 051	10	1.5	4.3	0.7	0.0
Hungary	220	967	247	0	0.1	2.6	0.2	0.0
Malta	:	83	83	:	:	0.1	0.1	:
Netherlands	293 280	13 403	469 339	11 523	543.5	24.1	1 644.2	23.9
Austria	2 194	113	5 815	1 530	5.1	0.1	19.1	4.8
Poland	793	3 230	12 347	114	2.1	7.5	30.2	0.6
Portugal	3 284	62	34 776	2 662	4.0	0.1	83.9	7.1
Romania	12	1 235	1 290	6	0.0	2.6	4.5	0.0
Slovenia	42	16 491	7 970	:	0.0	32.1	12.5	:
Slovakia	:	19	8 455	291	:	0.0	13.6	1.9
Finland	16	4	2 531	:	0.0	0.0	8.3	:
Sweden	722	4 046	8 033	879	1.4	5.9	15.9	0.9

(:) not available

Source: Eurostat (EU trade since 1988 by HS2,4,6 and CN8 [DS-045409])

EU:n perunateollisuus kasvussa

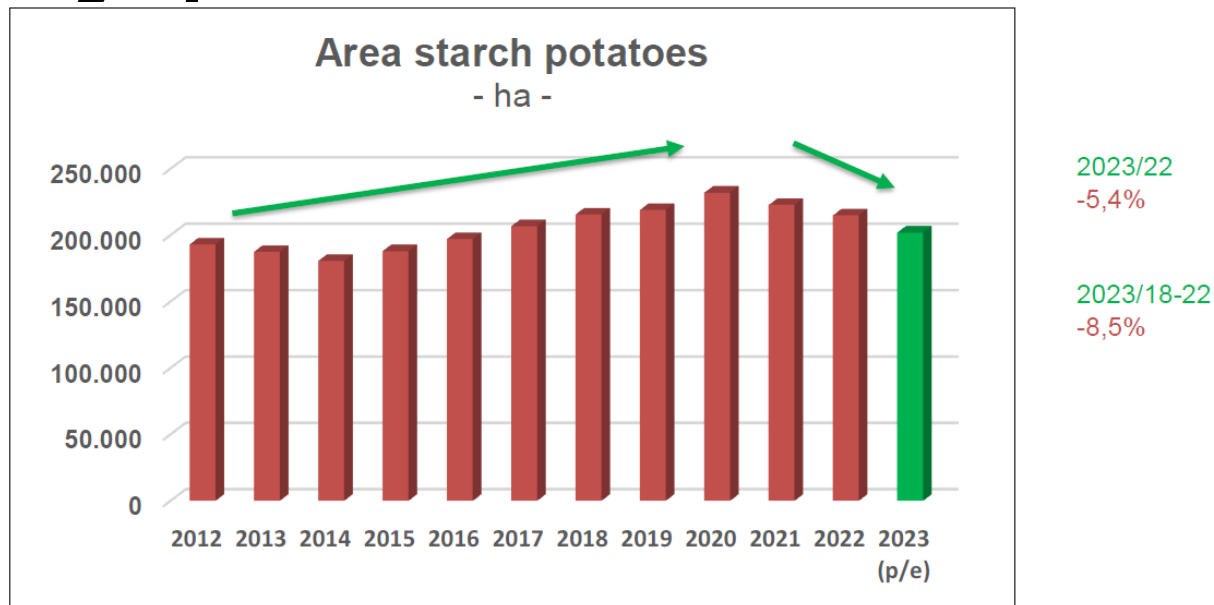
- Teollisuusperunan viljely ja peruntatuotteiden tuotanto ovat kasvaneet 2020-luvulla vahvasti
  - Ranskanperunan raju kysyntä Euroopassa ja vientimarkkinoilla
  - Perunatuotteiden tuotantoa rajoittaa raaka-aineen saatavuus, mikä on nostanut teollisuusperunan hintaa
  - Kasvu on tapahtunut tärkkelys- ja siemenperunan kustannuksella
- Suurimmat tuotantomaat BE, NL, DE, PL, FR
  - Vahvin kasvu on Belgiassa, v. 2023 tuotantomäärä oli 7 milj. t
    - Viime vuosikymmenen vahvat investoinnit teollisuudessa kohdistuneet Belgiaan, mutta nyt myös Pohjois-Ranskaan
    - Dunkerque BE (Clarebout): 650 to 700.000 t
    - Cambrai FR /Kamerijk (Agristo): 500.000 t
    - Péronne FR (Ecofrost): 330 to 340.000 t
    - Lisäalan tarve: +/-35.000 ha

Tuotantoa EU:ssa ovat leikanneet heikot kasvukaudet

- Kuivuus on keskeisin tuotantoa rajoittava tekijä, kastelua rajoitetaan monissa maissa
- Syksyn 2023 märkyys, kevään 2024 myöhäisyys sateiden takia
- Perunarutto, uudet bakteeritaudit, seppäkuoriaisen toukat, koloradon kuoriaiset, idunestoaineiden poistuminen, torjunta-aineiden väheneminen
- Siemenistä on ollut pulaa ja hinta korkea
  - Alan ja siementuottajien määrän lasku, virukset
  - Arviolta siemenpula leikkaa ruoka- ja teollisuusperuna-alaa 80 000 ha

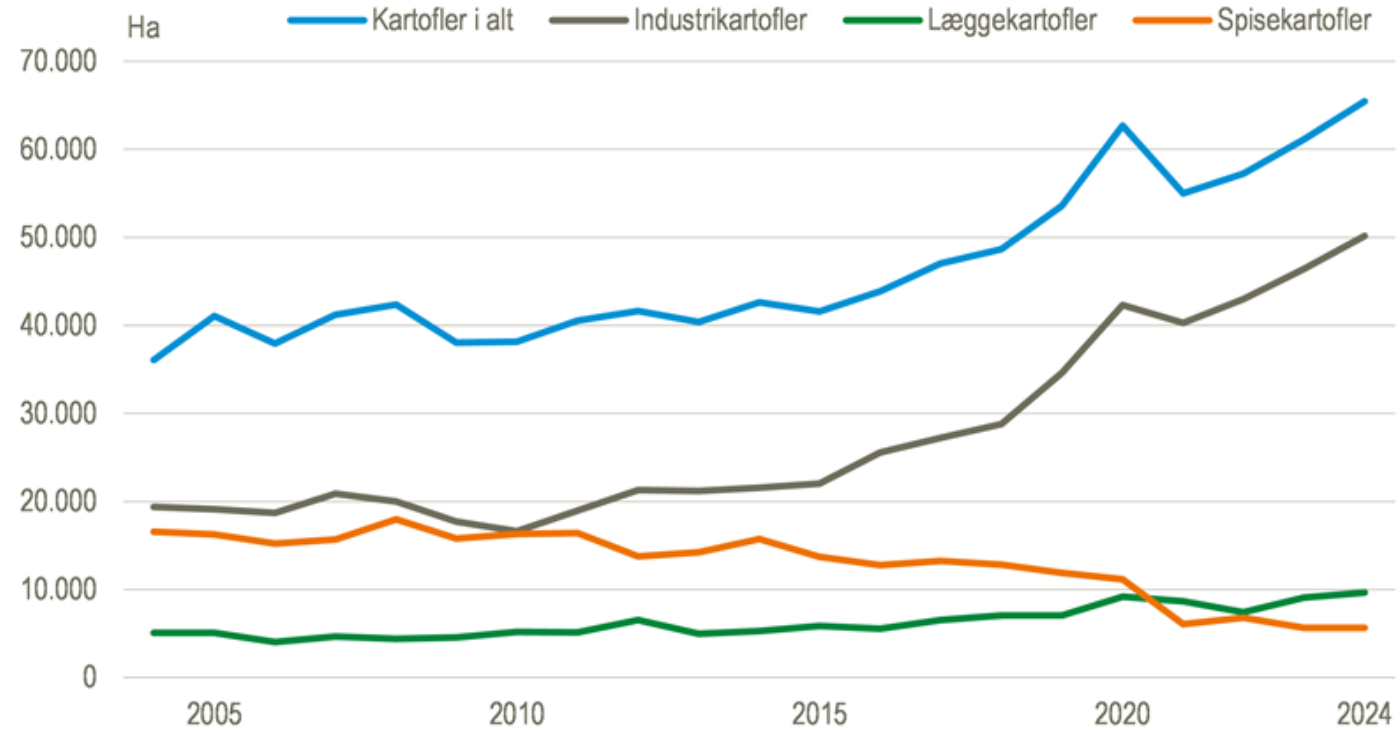
Tärkkelysperunan ala laskee EU:ssa

p = preliminary. e = estimations.

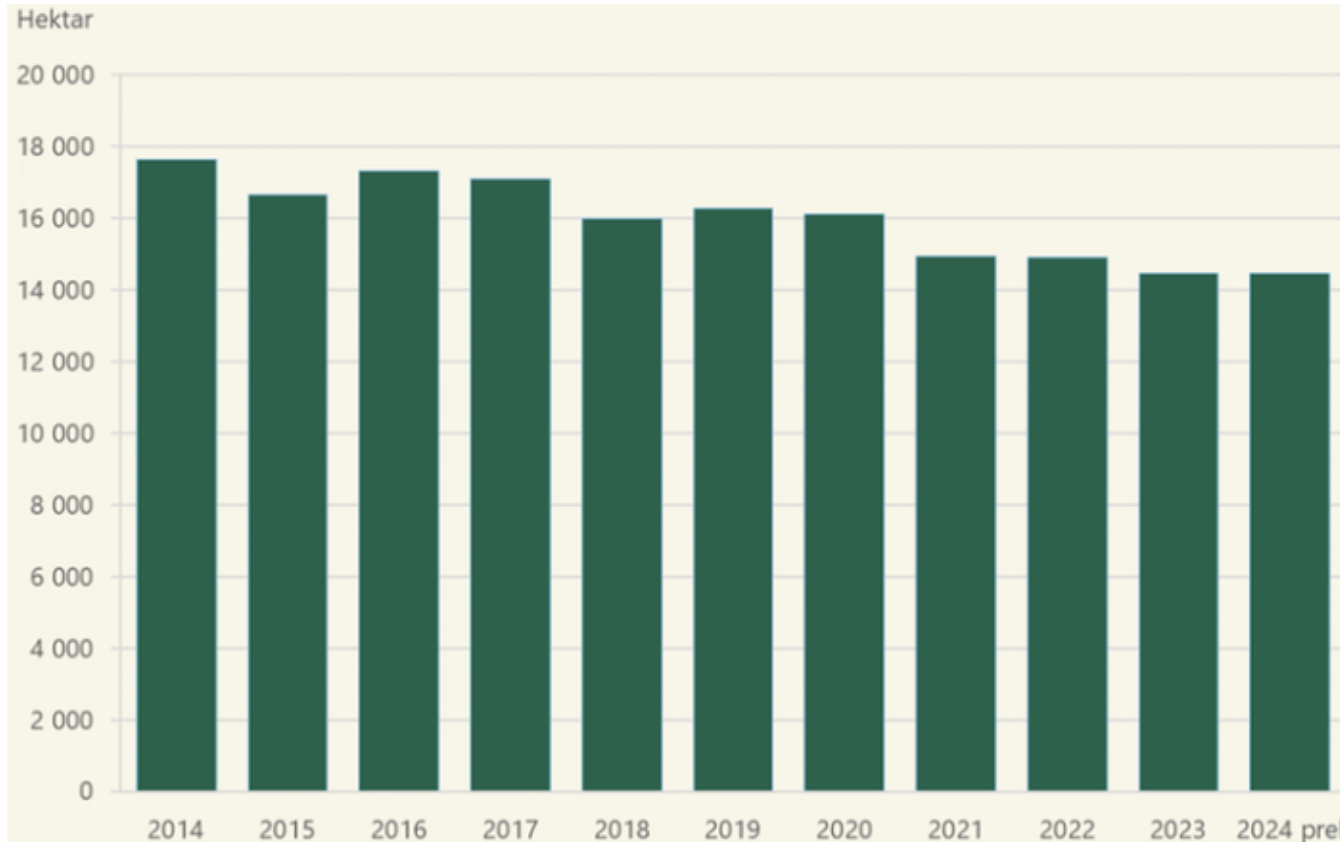
Tanska kasvaa tärkissä

Areal med kartofler

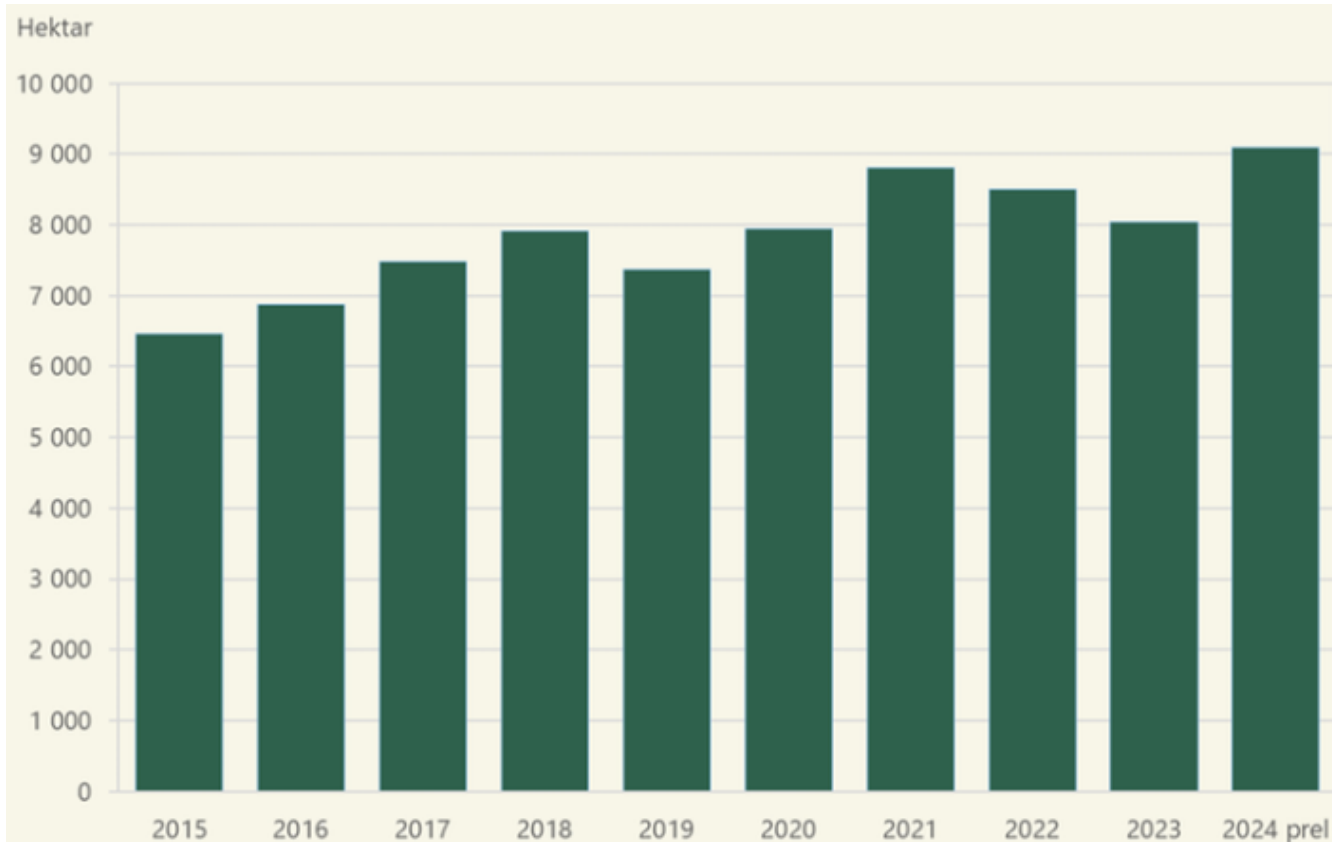

Kilde: www.statistikbanken.dk/afg5 og [afg6](http://www.statistikbanken.dk/afg6)

Ruotsin ruokaperuna-ala laskee

Ruotsin tärkkelysperuna-ala nousee

Ruotsin varhaisperuna

- Jordbruksverketin mukaan ruokaperuna-alasta n. 10 % on varhaisperunaa (färsk potatis)
- Koska varhaisperunan sato jää ruokaperunaa alhaisemmaksi, arvioidaan varhaisperunasadon olevan 7 % ruokaperunan kokonaissadosta
- Varhaisperunasato oli viime vuonna 31,2 milj. kg

Tuonti Ruotsista

Varhaisperunat tuonti touko-heinäkuu

Ruotsi, Tullitilastot

Vuosi	Arvo, €	Määrä, kg	Hinta, €/kg
2024	1 331 652	856 851	1,55
2023	1 171 211	737 876	1,59
2022	1 054 700	816 362	1,29
2021	1 382 484	663 055	2,09
2020	941 869	751 104	1,25
2019	1 157 505	809 605	1,43

Ruoka- ja ruokateoll.perunat tuonti touko-heinäkuu

Ruotsi, Tullitilastot

Vuosi	Arvo, €	Määrä, kg	Hinta, €/kg
2024	779 208	1 329 187	0,59
2023	161 900	218 448	0,74
2022	705 632	970 937	0,73
2021	601 309	498 911	1,21
2020	526 030	623 288	0,84
2019	682 555	489 408	1,39

Uudet perunat tuonti touko-heinäkuu

Muut maat kuin Ruotsi, Tullitilastot

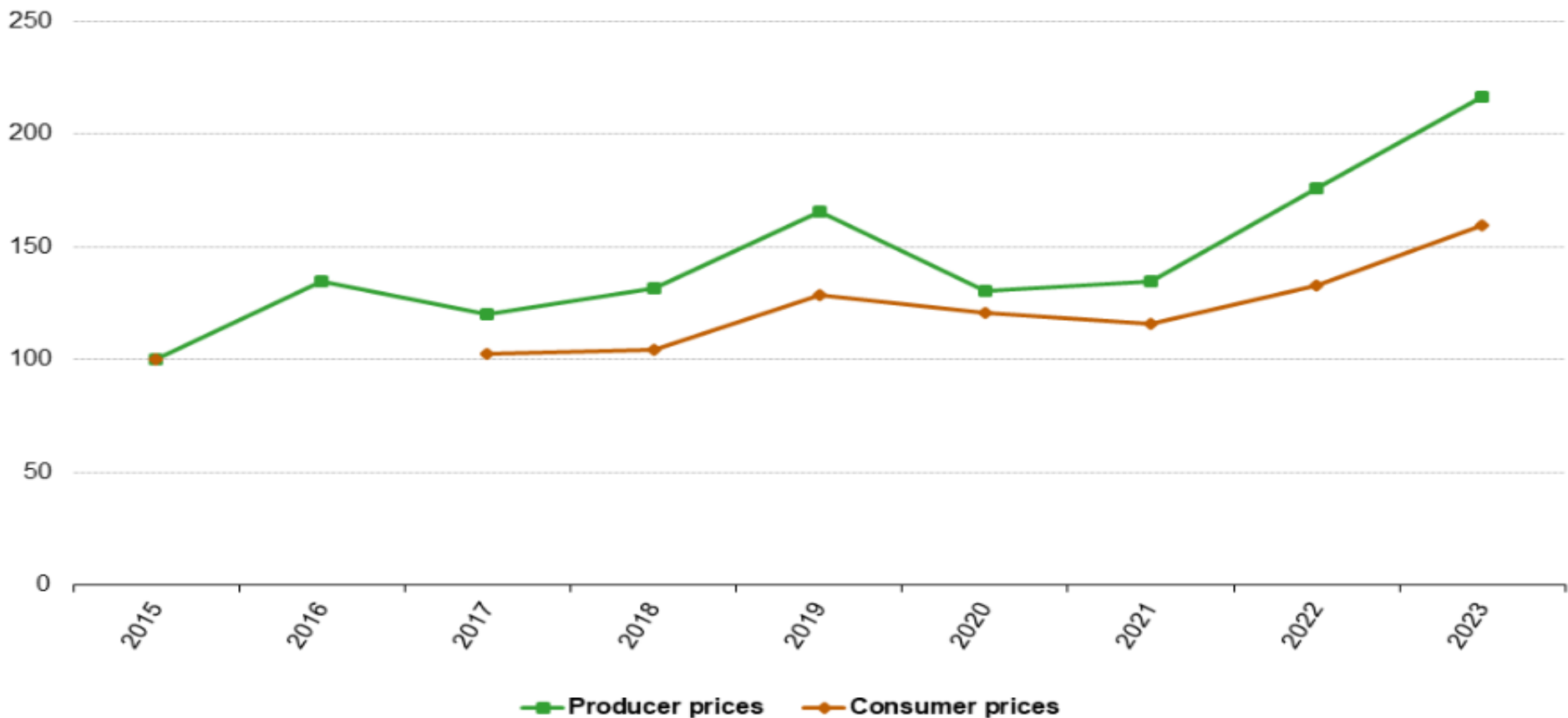
	Arvo, €	Määrä, kg	Hinta, €/kg
2024	329 045	203 942	1,61
2023	356 567	335 720	1,06
2022	349 178	365 094	0,96
2021	314 122	226 710	1,39
2020	269 987	236 328	1,14
2019	535 701	558 527	0,96

Pula perunasta nostaa hintaa EU:ssa

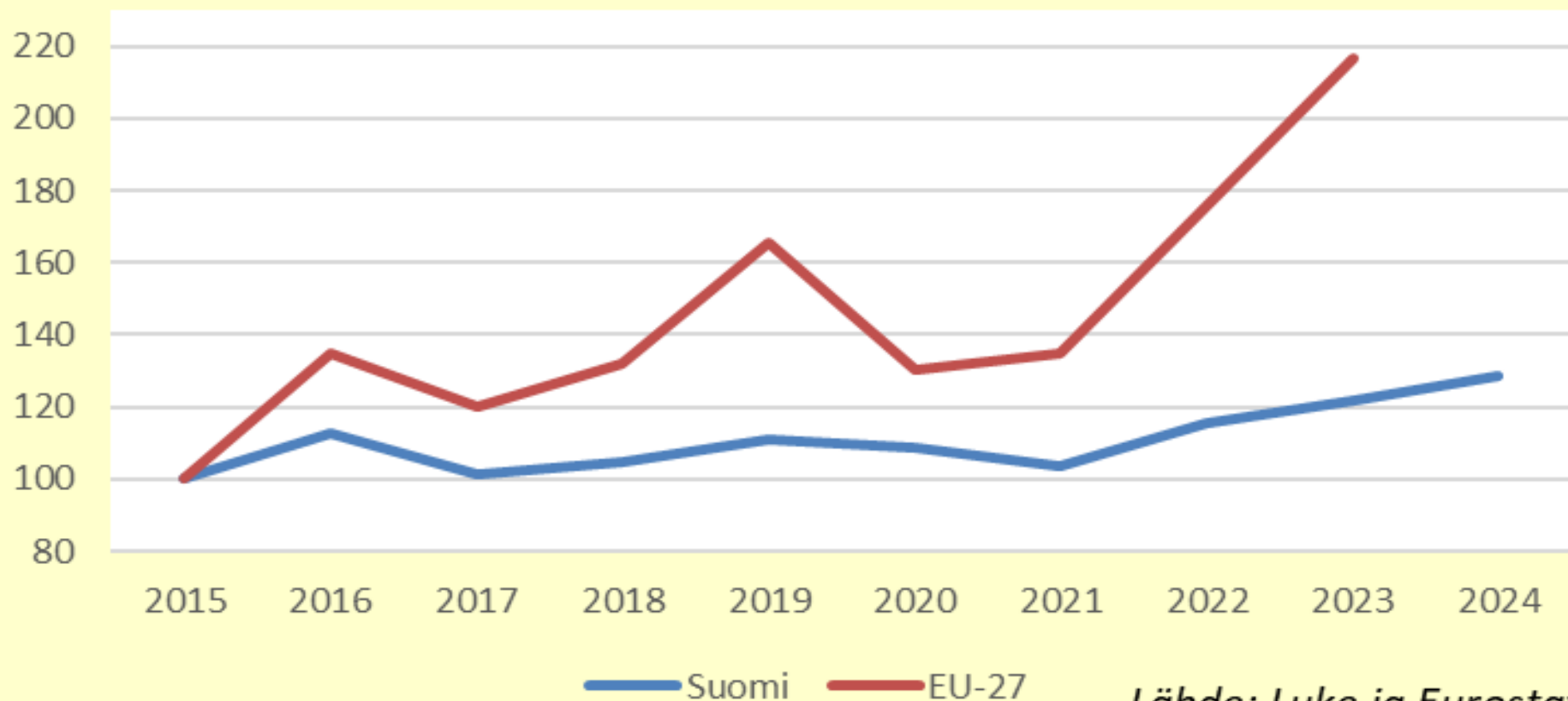
- Ukrainan sodan myötä nousseet kustannukset ja kova ranskanperunan imu nostavat erityisesti teollisuusperunan hintaa
- Suomeen asti vaikutus ei ole ulottunut
  - Hintakehitys on hyvin rauhallista, vaikka sama kustannuspiikki nähtiin meillä

Producer and consumer price indices for potatoes

(2015 = 100, EU, 2015-2023)

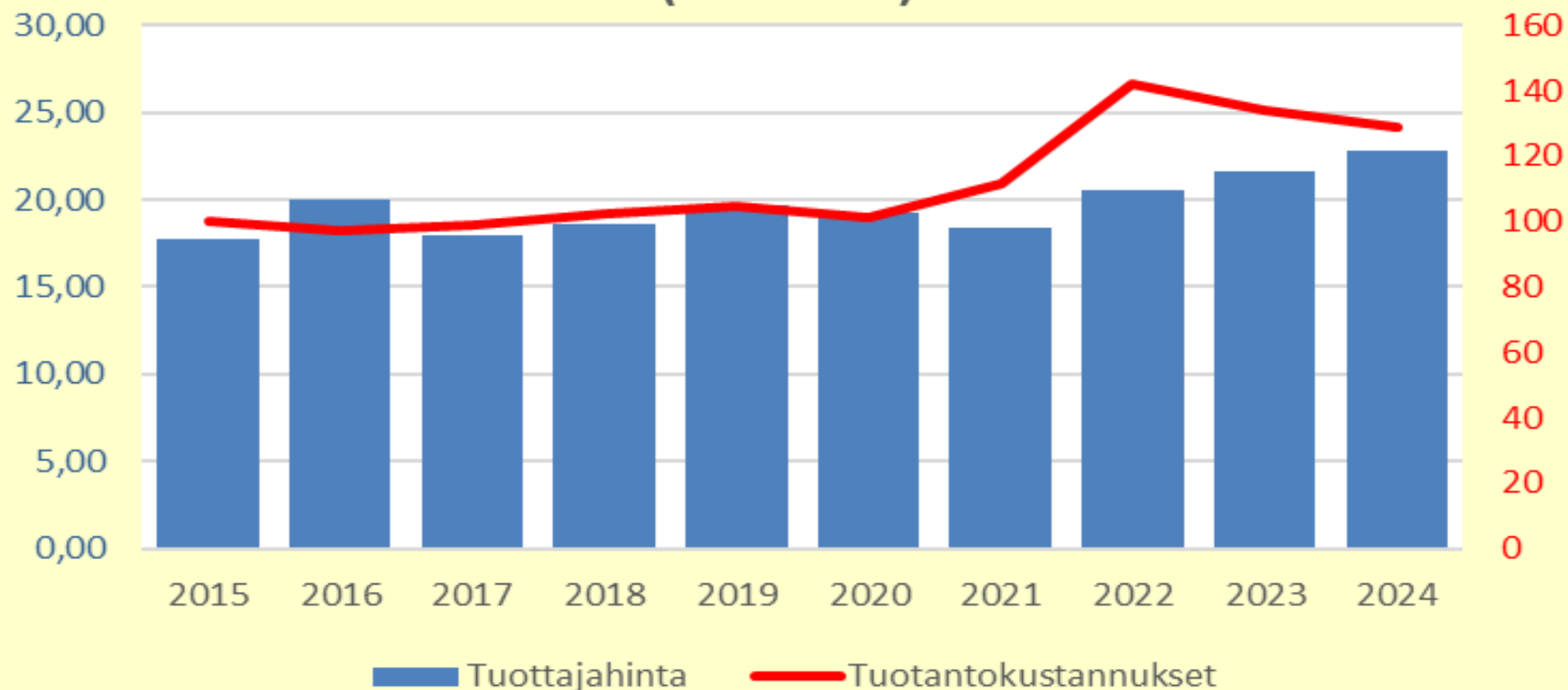

Tuottajahintaindeksit, EU27 peruna ja Suomi ruokaperuna (2015=100)

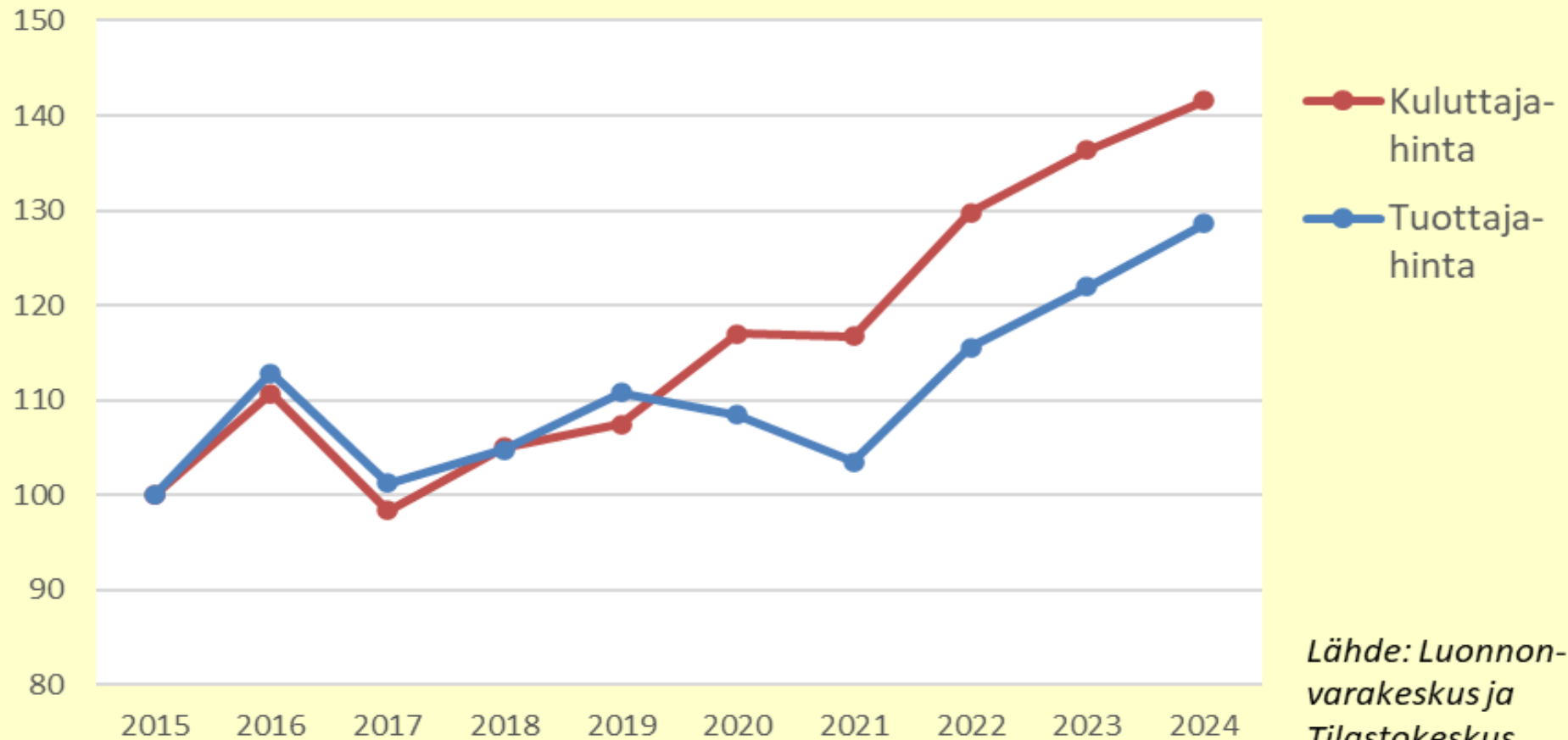

Lähde: Luke ja Eurostat

Ruokaperunan tuottajahinta vuosittain ja maatalouden tuotantovälineiden ostohintaindeksi Panos 1 ja 2 (2015=100)

Ruokaperunan tuottaja- ja kuluttajahinta indeksinä, 2015=100

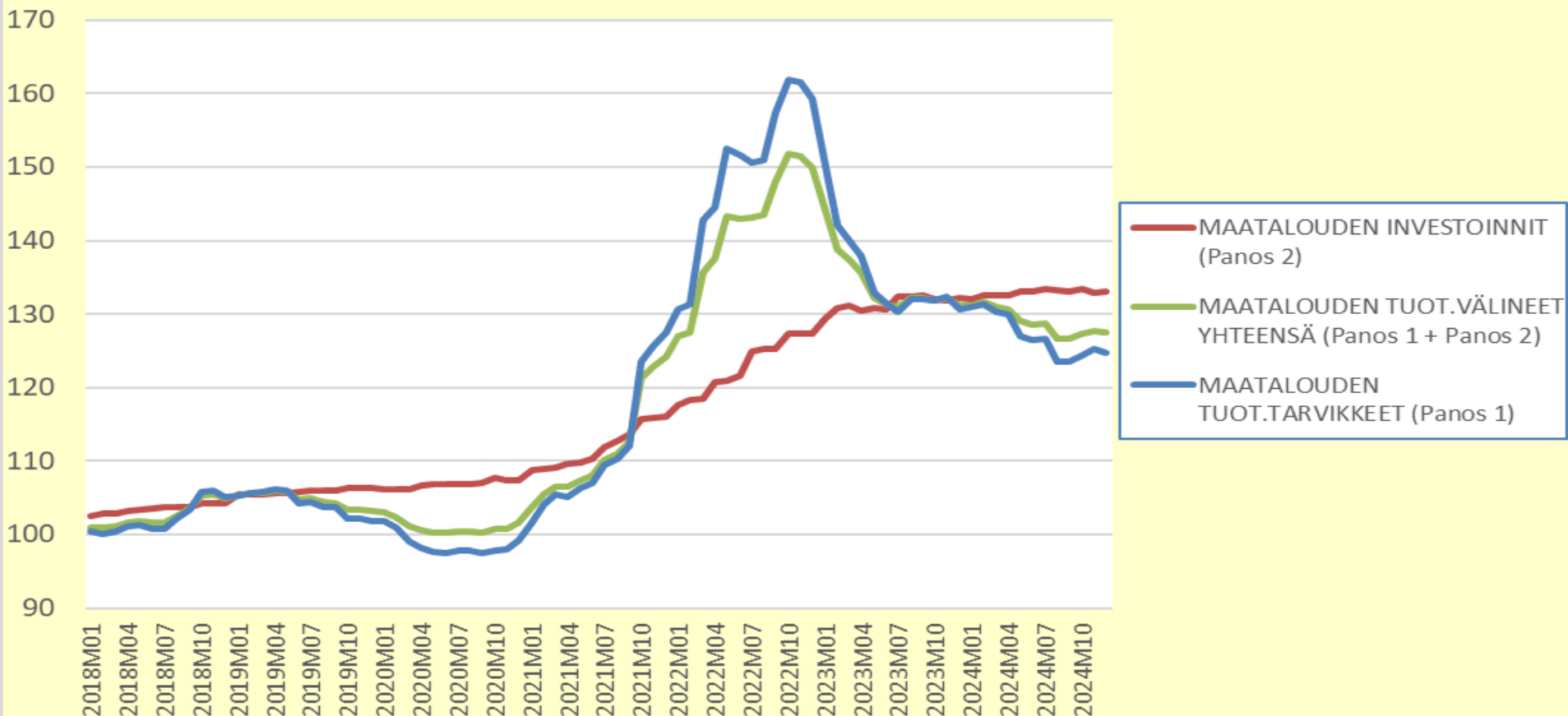
Lähde: Luonnonvarakeskus ja Tilastokeskus

Tuotantokustannukset Suomessa

- Vuoden 2022 rajun kustannusnousun jälkeen panoshinnat laskivat keväällä 2023
- Kustannukset eivät kuitenkaan ole palautuneet ennen koronaa ja Ukrainan sotaa vallinneelle tasolle
- Investointikulut (koneet, rakennukset) jatkoivat nousuaan 2023 ilman laskua
  - Kulut ovat edelleen kolmanneksen korkeammalla

Maatalouden tuotantovälineiden ostohintaindeksi, 2015=100, Tilastokeskus

Mahdollisuudet kotimaan tuotannolle

- Ilmastomuutoksen vaikutus on ollut laimeampi Suomessa
  - Vettä on hyvin saatavilla, lämpötilat ovat kohtuulliset, kasvinsuojelullinen tilanne on parempi
- Euroopan noususuhdanteen hyödyntäminen
  - Vienti, erityisesti siemenperuna
  - Haave kansainvälisen ruokateollisuustoimijan saamisesta Suomeen
    - Kokoluokka Länsi-Euroopan investoinneissa on massiivinen
- Viljelijöiden aseman vahvistaminen ruokaketjussa
  - Tuottajaorganisaatiot, sopimuskäytännöt (kirjalliset, sopimusten uudelleen neuvottelu, indeksit), markkinatieto, kaupan omat merkit

Kiitos!

Antti Lavonen
antti.lavonen@mtk.fi
040 5580 512